

Z ŽIVALOVARSTVENIM KROŽKOM K SPODBUJANJU VZGOJE ZA STRPNOST / Tina Zadavec / Osnovna šola Ormož

Osnovna šola Ormož je v minulem šolskem letu uspešno izpeljala Živalovarstveni krožek, ki ga je navdušeno obiskovalo kar 77 otrok od 4. do 9. razreda. Čeprav je bil prvotni namen krožka predvsem približati otrokom svet domačih živali, ki ga imajo sicer zelo radi, je sodelovanje z različnimi strokovnjaki in društvi za zaščito živali odprlo nešteto možnosti – predvsem pa dokazalo, da so tovrstne vzgojne vsebine za osnovnošolske otroke izjemno pomembna dolgoročna preventiva pri reševanju kompleksnega stanja živalovarstvene problematike. Z njo se namreč društva in prostovoljci dnevno srečujejo, njeno reševanje pa je ne nazadnje tudi veliko finančno breme za občine in državo, hkrati pa izkazuje žalosten odnos Slovencev do živali. Uspešno izvedeno izkušnjo prvega leta živalovarstvenega krožka bi zaradi tega želela deliti z drugimi učitelji in vzgojitelji, k čemur so me nagovorila tudi društva za zaščito živali, saj bi s pravilno vzgojo prihodnjih rodov lahko veliko prispevali k lepši prihodnosti vseh nas.

ŠOLA SI DOLŽNOST VZGOJE DELI S STARŠI

Pri vzgoji in poučevanju mladih se zdi, da je danes največja pozornost usmerjena v razvijanje najrazličnejših vrst pismenosti, morda z največjim poudarkom prav na računalniški in funkcionalni pismenosti, pa vendar je vzgoja čutečega in empatije zmožnega mladostnika morda prav danes eden najtrših orehov tako za starše kot tudi

za vzgojitelje in učitelje. Kot poudarjata Marinšek in Tušek (2007, 82–83), smo odrasli, še posebej starši, tisti, ki smo otrokom zgled. Tako je tudi v razvijanju spoštljivega odnosa do živali in žive narave. Veliko otrok se živali ne boji in do njih nima predsodkov, odrasli pa smo tisti, ki s svojimi reakcijami ob otrokovem fizičnem stiku z živaljo (kričanje, zgražanje, pretirana opozorila) lahko otroka odvrnemo od

njih in povzročimo, da bo dobil do njih odpor ali vsaj razvil brezbržnost. »Vemo pa, da je zelo koristno, če smo z naravo povezani,« še dodajata Marinšek in Tušek (2007, 83). Mahatma Gandi je nekoč dejal, da se veličina naroda lahko meri v odnosu, ki ga ima le-ta do živali, in »če hočemo vplivati na neko družbo ali jo spremeniti, se moramo obrniti prav k otrokom.« (Montessori 2008, 40)

Težko bi našli otroka, ki se ne bi raznežil ob ljubkem mačjem mladiču ali ne bi zajokal ob trpečem psu. Če bi starši doma ter vzgojitelji v šoli spodbujali sočuten odnos do žive narave in poučili otroke o pravilnem ravnanju ter spoštovanju živali, bi bila problematika zavrženih in zanemarjenih ter mučenih živali pri nas veliko manjša. Tako bi se lahko korenito zmanjšali stroški sterilizacij nezaželenih mladičev in stroški zavetišč za zapuščene živali. Ker so zavetišča obvezna, pomenijo za občine nezanemarljivo denarno breme. Predvsem pa imajo živali na človeka mnoge pozitivne učinke (Marinšek in Tušek 2007: 243), kot so ugoden vpliv na počutje, sproščenost, večja telesna odpornost, pomagajo umirjati in spravljati v veselje, ter predstavljajo nepogrešljivega pomočnika pri najrazličnejših terapijah, med drugim tudi pri težko prizadetih otrocih.

V učnih načrtih posameznih obveznih predmetov v osnovni šoli težko najdemo eksplicitne vsebine s področja živalovarstva, zato se učitelj, ki pozna problematiko in se zaveda, da so tovrstne vsebine pri odraščajočih mladostnikih izjemno pomembne, mora znajti po svoje. Vedno več ljudi se zaveda, da je tovrstna naložba v vzgojo mladine nujna – tako o tej temi pravnik Miro Cerar (2009, 28): »Najprej moramo ljudje dojeti, da je vsaka bolečina, ki jo prizadenemo živalim, resnično bolečina, in da je to hkrati tudi bolečina vseh nas, vsega stvarstva. Na to je treba opozarjati predvsem doma, v šolah, verskih skupnostih, na javnih prireditvah, preko medijev, interneta itd.«

PRIMER ŽIVALOVARSTVENEGA KROŽKA NA OŠ ORMOŽ

Program za delo v krožku sem si postavila v sodelovanju s prostovoljci in z društvi za zaščito živali,¹ ki imajo že pripravljene brezplačne delavnice za otroke, in ki so se prijazno odzvali in bili

pripravljeni priti tudi na šolo. Učenci so tako iz prve roke spoznali problematiko zavrženih živali, ki jo ta društva rešujejo, hkrati pa spoznali poti in možnosti, da bo zapuščenih in mučenih živali čim manj. Pomembno je, da mladim pokažemo, kako uporabiti sodobne vire informacij in se znajti, ko gre za primer mučenja živali, hkrati pa so učenci spoznali, kaj so osnovne potrebe posamezne vrste domačih živali in kako poskrbimo, da se žival dobro počuti. Ker bi široko paleto vsebin težko strpali v eno uro tedensko, sem za krožek pripravila fleksibilni urnik, kar pomeni, da smo se srečevali na sklic. Najlepše smo se imeli na štiriurni delavnici v oktobrskih počitnicah, ko smo po predavanju članic DZŽ Pomurja imeli še prikaz dela prostovoljk s psi iz društva Ambasadorji nasmeha, nato pa spoznali delo s konjem po naravni metodi Janija Krmaca, ki je ob spremstvu jahačev iz Prleškega konjeniškega društva otroke v sedlu popeljal po prostrani šolski zelenici. Na naslednjih srečanjih so učenci obiskali še razstavo malih pasemskih živali v Ormožu, poslušali predavanje ornitologa Dominika Bombeka o skrbi za prostoživeče ptice pozimi, se pogovarjali z veterinarico za eksotične domače živali Cvetko Marhold in gostili dijakinjo Biotehniške šole Maribor, ki je svojim mlajšim vrstnikom predstavila smer veterinarski tehnik. Pred božičnimi prazniki so učenci v sodelovanju s člani DZŽ Pomurja pripravili dobrodelno stojnico pred ormoškimi Sparom, največji dogodek prvega leta delovanja živalovarstvenega krožka pa je bila velika dobrodelna akcija zbiranja hrane za pse in muce,² ki so jo učenci slovesno predali mariborskemu azilu za živali na zaključni ekskurziji krožka.³

ŽIVALOVARSTVENI KROŽKI - PREVENTIVNA DEJAVNOST

Odlično sodelovanje z društvi za zaščito živali, kjer še posebej izpostavljam DZŽ Pomurja, je odstrlo kanček upanja za lepšo prihodnost, kakršno lahko pomagajo soustvarjati prav tovrstni krožki po šolah. »Ozaveščanje otrok o ravnanju s hišnimi

² Akcija je potekala na šoli ter v trgovini TUŠ v Ormožu v mesecu juniju in juliju.

³ To sta članom društva omogočila z donatorskimi sredstvi podjetje Carerra Optyl Ormož in gospa Eva Turkl Kosi. Tako so učenci na ekskurziji, na kateri so poleg azila obiskali še Konjeniški klub Jezero v Spuhlji, lahko uživali brezplačno.

živalmi se nam v DZŽ Pomurja zdi ključnega pomena, saj so mlajše generacije naša prihodnost. Otroci imajo sami po sebi že od malega radi živali, ne glede na to, kakšen zgled jim dajejo starši, zato je treba ta njihov čut razvijati v pravi smeri,« poudarja članica društva Anja Ivajnsič, ki si kot učiteljica na OŠ Apače tudi sama prizadeva vzpostaviti tovrstno interesno dejavnost. »Živalovarstveni krožek v osnovnih šolah, tudi vrtcih in srednjih šolah, je izjemna možnost, da se te vsebine vključijo v sam šolski program in ponudijo otrokom krožek, ki je pozitivno naravnano, raznolik in z vzgojnimi cilji, ki nanje vplivajo izjemno pozitivno,« še dodaja Ivajnsičeva. Ana M. Žnidarič, ki pod okriljem omenjenega društva vodi delavnice za otroke, pa navaja dva svetla primera, kako te vsebine otroci z veseljem ponotranjijo. Pripoveduje o deklici, ki je doma poučila vso družino, kako naj pravilno ravna z živalmi, in o primeru deklice, ki je na naslednjem predavanju poznala odgovore na vsa vprašanja, ki so jih obdelali prvič. »In to samo iz ene šolske ure! Koliko bi šele odnesli, če bi se z živalovarstveno tematiko srečevali skozi celo šolsko leto,« je navdušena Žnidaričeva.

Osnovna šola Ormož, tudi zahvaljujoč posluhu ravnateljice Majde Podplatnik Kurpes, nadaljuje z živalovarstvenim krožkom, vsebine pa bodo še dodatno poglobljale pomen spoštljivega odnosa do vseh živih bitij ter na zanimivih in aktivno doživeti delavnicah vzpodbujale razvoj naših otrok v občutljive, odgovorne in čuteče posameznike, ponos naše prihodnosti.

Literatura

- Marinšek Maksimiljana in Tušak Maks (2007) *Človek – žival: zdrava naveza*. Maribor: Založba Pivec.
- Montessori Maria (2008) *Srkajoči um*. Ljubljana: Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo.
- Miro Cerar (2009) *Blaginja Slovenije bo večja, če bomo začeli resnično spoštovati živali*. *Osvoboditev živali*, let. 6 (št. 15): str. 28–29.

¹ Društvo za zaščito živali Pomurja (<http://www.dzzpomurja.si>), Društvo za zaščito živali Ljubljana (<http://www.dzzz.si>), Animal Angels Slovenija (<http://www.animalangels.eu>), Društvo za zaščito živali Maribor (<http://www.dzzz-mb.si/nadzoorniki.html>).